בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תלה"מ 26216-11-18 ש' נ' א'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת נאוה גדיש

תובע **ש'**

ע"י ב"כ עו"ד ליהיא כהן דמבינסקי

נגד

נתבעת **א'**

ע"י ב"כ עו"ד אורן בן

<u>בעניין הקטינות</u>:

מ' ילידת DD/MM/YY

ל' ילידת DD/MM/YY

<u>פסק דין</u>

לפניי תביעת אב לחיוב אם בנותיו לשלם לידיו סך של 3,694 ₪ בגין השתתפותה בהוצאותיהן, עבור מזונות ומדור, וכן לחייבה לשלם לידיו מחצית מהוצאות החינוך והרפואה, כפי שיידרשו מעת לעת ועל פי שיקול דעתו.

<u>רקע</u>

1. הצדדים שלפניי הם הורי הקטינות ומנהלים מספר רב של הליכים משפטיים, שהחלו בשנת 2013, עם פרוץ המשבר ביניהם.
מערכת היחסים הקונפליקטואלית שבין הצדדים היא קשה ביותר, בעקבותיה משלמות הקטינות מחיר אישי כבד.

2. האב מתגורר עם הקטינות בשכירות בא' ועובד בחברת אבטחה "ב".

3. האם מתגוררת בג', בדירה שרכשה, בעזרת הלוואה מובטחת במשכנתא ועובדת בד'.

4. מאז נפרדו הצדדים חלו שינויים משמעותיים במשמורת של הקטינות ובחלוקת זמני השהות, שינויים שיש בהם כדי להשליך, הן באופן ישיר ומצער על טובת הקטינות, והן על תוצאות הליך זה, שעניינו מזונות.

5. להלן אסקור המצב בעניין זה, מאז נפרדו דרכיהם של הצדדים.

<u>משמורת</u>

6. בשלב הראשון, עם פרידת הצדדים, בשנת 2013, עת הקטינות מ' ול', היו בנות X ו-Y, בהתאמה, קבעתי כי המשמורת הזמנית תהיה בידי האם (ראו החלטה מיום 31.7.14 בתמ"ש 42492-07-13). באותה עת אף נעתרתי לבקשת האם לעזוב את ה' ולעבור להתגורר עם הקטינות בו'.

7. בהמשך ולאחר שקבלתי חוות דעת ותסקירים, קבעתי כי המשמורת ביחס לקטינות תהא משמורת משותפת ונדרשתי לחלוקת זמני השהות של הקטינות עם כל אחד מההורים, ראו פסק הדין שניתן ביום 17.11.16.

8. כשנה מאוחר הגישה האם תביעה (תלה"מ 51174-09-17) במסגרתה עתרה להתיר לה לעבור עם הקטינות לג'. האב מצידו הגיש תביעה (תלה"מ 4802-11-17) במסגרתה עתר לקבוע כי המשמורת ביחס לקטינות תועבר לידיו.
בדיון שהתקיים ביום 16.9.18 ויתרה אם על עתירתה ובקשה שתקבע משמורת בלעדית, אצל האב.
האם עמדה על כך שזמני השהות שלה עם הקטינות יהיו מצומצמים ביותר - פעם בשבוע למשך כמה שעות ובכל סוף שבוע שני.
האב הסכים לקבלת המשמורת ואולם בקש כי זמני השהות עם האם יהיו משמעותיים יותר.
האם סירבה לכל הרחבה ובנסיבות אלו, נתן האב הסכמתו לבקשתה.
בנסיבות אלו, אישרתי את הסכמות הצדדים לעניין המשמורת. עם זאת, דעתי לא הייתה נוחה מזמני השהות שנתבקשו על ידי האם, לפיכך קבעתי כי הזמנים שבקשה יתקיימו באופן זמני ותוגש לעיוני עמדת עו"ד שמונתה על ידי כאפוטרופסה לדין של הקטינות (מטעם הלשכה לסיוע משפטי), במסגרתה תפורט טובת הקטינות באשר למצב המוצע. במקביל נתתי סמכויות לעו"ס לסדרי דין, בין היתר לשם שינוי זמני השהות.

9. ביום 11.2.2019 הגישה האם תובענה להעברת המשמורת ביחס לקטינות אליה וצמצום זמני השהות שלהן עם האב, לפעם בשבוע ללא לינה באמצע השבוע ולכל סוף שבוע שני, לסירוגין (תלה"מ 24688-02-19).
ביום 12.11.2019, נעתרתי לבקשת האב ודחיתי את התביעה האמורה, על הסף.
יחד עם זאת, בפסק הדין האמור הבהרתי כי לאחר קבלת תסקיר הסעד, שעל הגשתו הוריתי, יוכלו הצדדים לשקול צעדיהם.

10. התסקיר הוגש ביום 23.6.2020 ובמסגרתו הומלץ בין היתר שלא לעשות שינוי בזמני השהות המצומצמים שנקבעו וניתנו מספר המלצות טיפוליות.
מאז הוגש התסקיר, ואף שחלף זמן לא מבוטל, לא פעל איש מהצדדים לפתוח בהליך משפטי, ביחס להמלצות שניתנו.

11. הנה כי כן, נכון להיום, המשמורת ביחס לקטינות נתונה בידי אביהן וזמני השהות הקבועים עם האם הם בימי שלישי בין השעות 17:00 ועד 20:00 ובסופי שבוע, אחת לשבועיים, מתום המסגרת החינוכית ועד לצאת שבת.

<u>מזונות</u>

12. בשלב ראשון, סמוך לאחר פרידת הצדדים הגישה האם תביעת מזונות, תמ"ש 42430-07-13, במסגרתה עתרה לחייב את האב לשאת במזונות הקטינות.
לאחר מספר החלטות זמניות שניתנו במסגרת ההליך, ניתן ביום 17.11.16 פסק דין על פיו חייבתי את האב לשלם לידי האם מזונות בסך של 1,000 ₪ לחודש לכל קטינה וכן כי הצדדים יישאו בהוצאות החינוך והרפואה החריגות שלהן בחלקים שווים (יוער כי באותו פסק דין נקבעה כאמור לעיל משמורת משותפת וחלוקת זמנים שווה והסכום האמור נתן ביטוי גם לעלות הנסיעות שנדרשו ההורים להוציא עבור הסעת הקטינות מבית אחד למשנהו וגם לכך שהאם תהא ההורה המרכז והיא שתרכוש עבור הקטינות ביגוד והנעלה שישמשו אותן בשני הבתים).

13. בחודש ספטמבר 2018 קבעתי כאמור לעיל כי המשמורת ביחס לקטינות תהיה בידי האב וזמני השהות עם האם יהיו מצומצמים ואולם לא נערך באותה עת דיון באשר להשלכות שיש לפסק הדין בעניין זה, על החיוב במזונות.

14. בחודש נובמבר 2018 הוגשה התביעה שלפניי, במסגרתה עתר האב הן לביטול חיובו במזונות שנפסקו לחובתו והן לחיוב האם להשתתף במזונות הקטינות.

15. האם מצידה טענה כי יש לדחות את התביעה אם משום שלא התקיים לטעמה שינוי נסיבות ואם משום שהיא הוגשה טרם זמנה (לאור התביעה שהיא הגישה מצידה לשינוי משמורת, תביעה שכאמור לעיל נדחתה על הסף).

16. טענות מקדמיות אלו של האם נדחו על ידי.
די בעובדה שהקטינות עברו למשמורת האב, כדי לקבוע שהתקיים שינוי נסיבות משמעותי ומהותי שמחייב דיון מחדש בשאלת מזונותיהן. אשר לשאלת המועד של הגשת התביעה, לא די בכך שהאם הגישה תביעה לשינוי משמורת כדי למנוע בירור תביעת המזונות שהגיש האב ויש לדון בתביעה זו, לפי מצב הדברים שהיה נכון ליום שהוגשה, כמו גם לפי המצב היום.

17. לגופו של עניין טענה האם, בשלב ראשון, כי אין מקום לבטל את חיובו של האב לשלם לידיה מזונות עבור הקטינות וזאת למרות שלא חלקה על כך שהן מתגוררות אצלו. האם בקשה להצדיק חיוב זה בטענה שמוטלת על האב חובה אבסולוטית לשאת במזונות בנותיו, גם בשעות המעטות בהן הן שוהות עימה.
בהמשך, אישרה כי היא איננה עומדת על הטענה שהאב צריך להמשיך ולשלם לידיה מזונות ואולם התנגדה לתביעתו לחייבה לשלם לידיו סכום כלשהו.

18. ביום 9.4.19 ניתנה החלטה זמנית לעניין המזונות, על פיה חויבה האם להעביר לידי האב מזונות בסך 2,000 ₪ לחודש.
בדיון שהתקיים לאחר מכן הסכימה האם לקבל את הצעת בית המשפט, לפיה החלטה זו תקבל תוקף של פסק דין, אלא שהאב סירב. לפיכך נדרשתי להכריע בתובענה.

<u>המסגרת הנורמטיבית</u>

19. בבואו של בית המשפט להכריע בשאלת מזונותיהם של קטינים, עליו להתייחס למספר פרמטרים:
19.1 מהו הדין האישי החל, בכמה ילדים מדובר, מה הם גילאיהם.
19.2 מה הם צרכי הילדים.

19.3 מהו כושר השתכרותו של כל הורה.

19.4 איזה רכוש יש לכל אחד מההורים.

19.5 כיצד נחלקים זמני השהות של הילדים בין ההורים.

20. עוד יש לבחון גם את השלכותיה של ההלכה החדשה שנקבעה בבע"מ 919/15 והרוח החדשה שהביאה עימה הלכה זו, בעניין חיוב במזונות קטינים, תוך מתן דגש לעקרון השוויון.

<u>הדין העברי והשפעת השינוי בהלכה שנקבע בבע"מ 919/15</u>

21. בהתאם לדין העברי החל, ביחס לקטינים שמעל גיל 6, חייב אב בסיפוק כל צרכיהם ההכרחיים של ילדיו. בכל הנוגע לצרכים שמעבר לצרכים הכרחיים החיוב המוטל על שני ההורים הוא מכוח דיני צדקה, כלומר לפי היכולת הכלכלית שלהם.

22. לאורך השנים התוותה הפסיקה דרך שנתנה ביטוי לשינוי העיתים.
אם בעבר נהוג היה שהאב אחראי על פרנסת הבית והאם אחראית על הטיפול בילדים, המצב החברתי השתנה באופן מהותי, החלו לבצבץ עקרונות של שוויון בין המינים, תוך הבנה שבישראל של המאה ה- 21 מקובל כי נשים הן עצמאיות שלא מסתפקות רק במימוש זכותן להיות אימהות, לא פעם הן עובדות שעות רבות מחוץ לבית, מכניסות הכנסה נאה למשפחה, מפרנסות בכבוד את עצמן ומשתתפות גם בפרנסת ילדיהן, וזאת בנוסף לטיפול המסור שהן ממשיכות להעניק לבית ולילדים.
כך מקובל גם כי גברים עומדים על זכותם (וחובתם) להיות אבות מעורבים, ולא להסתפק בחובה ובצורך לפרנס את הבית, על חשבון זמן משפחה, כך שמקובל כי אבות במאה ה-21 אינם מסתפקים עוד בנוכחות מצומצמת בבית.

23. השינוי החברתי האמור הועיל לילדים שזוכים לשני הורים שמשלבים בין רצונם לממש את התפתחותם האישית לבין אחריות הורית משמעותית משותפת.
שינוי זה לא מתייחס בהכרח רק לבני זוג שנפרדו אלא גם למשפחות שהמשיכו לחיות יחדיו ולנהל קן שוויוני, ככל שהדבר תאם את רצונותיהם ושאיפותיהם.

24. עם ההתפתחות החברתית האמורה, השתנה המצב, גם במקרים של משבר בין ההורים, שהוביל לפרידתם:

24.1 אם בעבר ברירת המחדל הייתה קביעת משמורת אצל האם וזמני שהות מצומצמים לאב (פעמיים בשבוע לשעתיים - שלוש שעות בכל פעם ובכל סוף שבוע שני, לסירוגין), כיום מקובל יותר ויותר לקבוע משמורת משותפת ולא פחות חשוב מכך, לקבוע כי חלוקת זמני שהות עם הילדים תהא שוויונית יותר ותכלול גם לינה באמצע השבוע.

24.2 קביעת זמני שהות משמעותיים עם האבות מתיישבת, על פי רוב, עם טובת הילדים,
שזוכים לקשר משמעותי עם כל אחד מההורים, קשר שהוא משמעותי להתפתחותם הפסיכולוגית התקינה.

24.3 לצד זאת, כל הורה מקבל עתה אפשרות להרחיב את שעות העבודה שלו, בזמנים שהוא אינו שוהה עם הילדים, אפשרות זו חשובה בין היתר גם משום שעם הפרידה,
אותן משכורות שאפשרו (לעיתים בדוחק) לפרנס את הבית, צריכות להספיק כעת לפרנסת שני בתים.

24.4 לפיכך, עם פרוץ המשבר, נדרש כל הורה לשלב בין הצורך שלו לפרנס את עצמו ואת
הילדים, כשהם עימו, לבין הצורך שלו לשהות זמן משמעותי עם ילדיו, שהות שברור כי יש לה חשיבות, בעיקר עם הפרידה, כאשר כבר אין לכל הורה את הפריבילגיה לראות את ילדיו כל ערב, או כל בוקר, או אף באמצע הלילה, בזמן שהם ישנים.

24.5 עם זאת, חשוב להבהיר כי שינוי זה לא נמצא בכל בית ועדיין לא ניתן לומר כי קיים שוויון מלא בין גברים לנשים ובין אמהות לאבות, לא בזמן שהם חיים יחדיו ולא במקרה של פרידה.
די בעיון בדו"חות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כדי לראות את פערי השכר בין גברים לנשים. כמו כן, עדיין, בלא מעט מקרים, ניתן לראות כי ישנה חלוקה מגדרית של התפקידים ההוריים, בבית ובכל הנוגע לטיפול בילדים ועדיין מרבית הגברים אינם ממששים את זכותם לחופשת לידה, לימי מחלת ילד וכיו"ב.
אלא שיש לזכור שניים –

ראשית, מדובר בתהליך ארוך שנמשך כבר כמה עשורים וצפוי להמשך עוד זמן רב.
ושנית, יש עדיין מקרים בהם במשפחות מסוימות, נותרה חלוקה מגדרית ברורה ביחס לתפקידי ההורים, אם משום שכך התחנכו, אם משום שכך מתאים להם ואם מסיבה אחרת.

25. השינוי שנעשה בהלכה, בעקבות בע"מ 919/15, נתן ביטוי מיוחד לאותם מקרים (שיש לומר בשמחה כי הם רוב רובם של המקרים כיום) שבהם האב שוהה עם הקטין זמן משמעותי, במהלכו הוא ממילא מספק את צרכיו.
לפיכך, כאשר נקבע סכום שהאב ישלם לאם, הוא נקבע תוך התחשבות בזמני השהות ומונע כפל חיוב.

26. לאור האמור, על היושב בדין לבחון את צרכי הקטין ואת חלוקת הנטל, במימון אותם צרכים, בין שני ההורים, בשים לב לכושר השתכרותו של כל הורה, להשתכרותו בפועל, לרכושו ולחלוקת זמני השהות של הקטין עם כל אחד מההורים ורק אז לקבוע את סכום המזונות שישולם מהורה אחד למשנהו, תוך התייחסות בין היתר, לעקרונות של שוויון ואיזון בין הצדדים.

<u>מן הכלל אל הפרט</u>

<u>צרכי הקטינות</u>

27. על מנת לקבוע מה הם צרכיהן של ל' ומ', לקחתי בחשבון את הנתונים הבאים:

27.1 בכתב התביעה העריך האב את צרכי הקטינות בסך של 2,350 ₪ לחודש, בתוספת הוצאות מדור, רפואה וחינוך.

27.2 האב בקש לבסס את תביעתו על פסק הדין שניתן ביום 17.11.2016 ביחס לתביעה שהגישה האם לחיובו במזונות לקטינות, (תמ"ש 42430-07-13).
במסגרת פסק הדין שם הוערכו צרכי הקטינות בסך של 2,350 ₪ לחודש, כאשר באותה עת נקבעה משמורת משותפת וכן נלקח בחשבון סך של 600 ₪ לחודש בגין עלות ההוצאות הנדרשת לשם הסעת הקטינות מבית הורה אחד למשנהו, הסעות שהתקיימו 3 פעמים בשבוע.

27.3 במסגרת תביעת המזונות האמורה, העריכה האם את צרכי הקטינות בסך 1,500 ₪ לחודש לכל אחת, כשסכום זה לא כולל מדור והוצאות חינוך, לפי החלוקה הבאה: 1,000 ₪ עבור כלכלה; 200 ₪ עבור לבוש והנעלה, 200 ₪ עבור

הוצאות רפואה לרבות תרופות; 100 ₪ עבור צעצועים וספרים. (סעיף 15 לכתב התביעה שהגישה).

27.4 עת נקבעה משמורת משותפת ביחס לקטינות, נקבע כי האם תחשב הורה מרכז, ובין היתר נפסק שהיא שתרכוש עבור הקטינות ביגוד והנעלה עבור שני הבתים. בפועל האם לא פעלה כך עד כי רשויות הרווחה התערבו, כפי שעולה מנספח ה' לכתב התביעה.

27.5 האם לא התייחסה לטענות האב באשר להוצאות בהן הוא נדרש לשאת, למימון הקטינות ששוהות עימו מרבית הזמן. בעת חקירתה טענה שאיננה יודעת אם הסכומים <u>שהיא פרטה</u> בכתב התביעה שהגישה, משקפים את הוצאות הקטינות עת הן שוהות אצל האב.
פרוטוקול עמ' 15 שורות 31-29.

27.6 בתי המשפט קבעו לא פעם כי סכום שבין 1,600 ₪ לבין 2,250 ₪ לחודש, מבטא את צרכיו של קטין, כסכום שאיננו דורש הוכחה, כאשר הסכום הגבוה יותר מתייחס לילד שחולק את זמני השהות שלו בין שני הוריו, שכן ביחס לחלק מההוצאות, נדרשת הוצאה כפולה.

27.7 האב לא צירף ראיות להוכחת מלוא הסכומים שתבע - נספחים ז,ח,ט לכתב התביעה מתייחסים רק לחלק קטן מהצרכים הנטענים, עבור מדור, אחזקת מדור, חוג וצהרון ומתדפיסי חשבונות הבנק וכרטיסי האשראי שצירף לתיק המוצגים עולה כי ההוצאה החודשית הממוצעת שלו עבור כלל צרכי הבית עומדת על כ- 6,000 ₪ לחודש, כאשר סכום זה כולל הן את צרכיו והן את צרכי הקטינות.

27.8 בחקירתו טען האב כי הוא נתמך בין היתר בעזרה שהוא מקבל מאימו.

28. **לאור הנתונים שלעיל, מצאתי לקבוע כי צרכי כל קטינה עומדים על סך של 1,650 ₪ לחודש, לא כולל הוצאות מדור, חינוך ורפואה.**

מדור

29. אין חולק שהאב שוכר דירה ומשלם עבורה 3,600 ₪ לחודש.
חלקן של שתי הקטינות בהוצאות המדור, עומד על סך של 1,440 ₪ לחודש, לפי 40% מדמי השכירות. **כלומר 720 ₪ לכל אחת מהן.**

כושר השתכרות ההורים

30. כל צד צירף את תלושי השכר שלו ומהם עולה כי **שכרה הממוצע של האם עומד על סך של 8,600 ₪ לחודש ושל האב על סך של 6,360 ₪ לחודש.**

31. בעניין זה, מצאתי להבהיר כי אינני מקבלת ניסיונה של האם לקבוע כי שכרה יהיה בהתאם לסכום שמופקד עבורה לבנק מדי חודש (המכונה בתלוש השכר "נטו לתשלום").

31.1 הפסיקה איננה מכירה בסכום זה כסכום רלוונטי לקביעת כושר השתכרותו של הורה ומתייחסת לסכום ברוטו בקיזוז ניכויי חובה בלבד, אשר מוגדר בתלוש השכר כ"שכר נטו".

31.2 מהתלושים שצרפה האם עולה כי מדי חודש מקוזזים לה סכומים שונים, עבור החזרי הלוואות שנטלה ממקום העבודה, לצרכיה הפרטיים ולא ניתן להתעלם מסכומים אלה, לצורך הדיון שלפניי.

31.3 האם צרפה את הסכם ההלוואה שנטלה ממקום העבודה שלה (נ/4) אלא שעת התבקשה להסביר מדוע העדיפה לקבל הלוואה ממקום העבודה על פני הלוואה מהבנק, טענה שהיא "מקבלת הלוואות בתנאים שד' מציעה" ושהיא כלל לא יודעת מה התנאים של הבנקים ולא בדקה אותם היות וכלשונה "היה לי נוח שזה ירד מהמשכורת" (פרוטוקול עמ' 15 שורות 23-1).

31.4 זאת ועוד, האם טענה כי נטלה הלוואות לצרכיה האישיים, בין היתר לשם הסדרת ייצוגה המשפטי.

31.5 לפיכך, לצורך כושר השתכרותה, לא ניתן להתעלם מהשכר שהיא מקבלת ממקום העבודה, השכר ברוטו בקיזוז ניכויי חובה.

32. האם טענה כי לאב יש הכנסות שהוא מסתיר מעסק נוסף, של אחותו.

לא מצאתי לקבל טענה זו.

32.1 מחקירתה עולה ספק רב אם היא אכן סבורה שיש לאב הכנסות נוספות על עבודתו.

כך למשל טענה כי איננה זוכרת אם לפני הגשת כתב ההגנה, העלתה טענה כי לאב יש הכנסות מעבר להשתכרותו ועת הופנתה לכתב ההגנה בעניין זה, השיבה בסתמיות כי היא עומדת מאחורי הטענה, מבלי לתת כל הסבר לכך (פרוטוקול עמ' 14 שורות 15-6).

32.2 טענת האם בעניין זה (או ליתר דיוק, טענתו של בא כוחה) התבססה בין היתר על כך שהקבלה שהציג האב עבור חברת הוט, כוללת את כתובת העסק של אחותו.

32.3 אין בקבלה זו כדי להביאני לידי המסקנה שהאם בקשה כי אסיק, ומקובלת עליי עמדת האב, כי הרישום האמור נעשה על מנת שיוכל ליהנות מהמחיר שאחותו קבלה לעסק שלה, לצורך התשלומים לחברת הוט (פרוטוקול עמ' 10 שורות 24-28).

32.4 עת לפניי צדדים שניהלו הליכים במשך שנים, ובשום שלב בעבר לא העלתה האם טענה כי לאב יש הכנסות נוספות, לא מצאתי לקבל טענתה כעת, שלא הייתה מבוססת וודאי שלא הוכחה.

33. גם העובדה שבחודש מסוים האב קבל חלק משכרו מספר ימים לפני מועד התשלום בפועל, איננה מעידה כי שכרו גבוה יותר או כי הוא מפצל אותו כדי להסתיר הכנסות מהאם, כפי שזו טענה (פרוטוקול עמ' 8 שורה 29 ואילך).

34. האב אישר כי הוא מקבל מדי פעם סכומי כסף שונים מאמו, כעזרה, היות ושכרו החודשי איננו מאפשר לו לכלכל את עצמו ואת הבנות שמתגוררות עימו.

34.1 השאלה אם הסכומים המועברים הם בגדר מתנה או הלוואה איננה רלוונטית וקשורה למערכת היחסים שבינו לבין אמו.

34.2 כל שיש להבהיר בעניין זה, לטעמי, הוא שעצם העובדה שהאב נזקק לסיוע מאמו, מחזקת התחושה כי קיים חוסר איזון בנטל המוטל על כל אחד מההורים, לשם פרנסת הקטינות.

35. אף על פי שמקובלת עליי טענת האם כי יש להתחשב בעובדה שכל הורה זקוק לסכום מסוים לסיפוק צרכיו האישיים, לא אוכל לקבל טענתה כי היא זקוקה לסך של 8,000 ₪ לחודש, לסיפוק צרכיה ולפיכך אין בידיה עודף, אותו תוכל להעביר לטובת מזונות בנותיה.
טענה זו לא רק שלא הוכחה, אלא שיש בה חוסר תום לב של ממש, כאשר לטענתה היא משתכרת 6,500 ₪ לחודש.
מצאתי לקבוע בעניין זה כי צרכיו של כל הורה עומדים על 2,000 ₪ לחודש, בתוספת הוצאות מדור ורפואה.

36. עוד מצאתי להוסיף, כי אינני מקבלת טענת האם לפיה היא ממממנת מתוך הכנסתה השוטפת את צרכי הקטינות בזמן שהן שוהות אצלה, בסך של 2,900 ₪ לחודש.

טענה זו לא הוכחה וגם היא מעידה על חוסר תום לב, עת האם מסרבת להכיר בכך שהאב נושא לכל הפחות בסכום זה למימון הוצאות הקטינות כשהן אצלו ובאחריותו במשך מרבית הזמן.

לשם הדוגמה אציין את הניסיון להעמיד את הוצאות הדלק שנדרשות, לטענת האם, עבור הקטינות על סך של 700 ₪ לחודש לכל ילדה (סעיף 35 לכתב ההגנה), בעוד שמעיון בתדפיסי האשראי שצרפה עולה כי ההוצאה הממוצעת שהיא משלמת עבור דלק מסתכמת ב- 700 ₪ לחודש, לערך, וניתן להניח שמרבית ההוצאה משרתת את צרכיה (ולו לנסיעותיה מדי יום מביתה בג' למקום עבודתה בי' וחזרה).

<u>רכושו של כל הורה</u>

37. הכלל הוא כי בית המשפט מתחשב גם ברכושו של כל צד, לשם פסיקת המזונות, והורה שאיננו יכול לפרנס את ילדיו יכול וצריך להיעזר גם ברכושו לשם כך.

38. **בענייננו, בעוד שלאב אין רכוש בעל ערך ואף לא נטען שיש לו רכוש כזה, לאם יש דירה בבעלותה.**

39. אמנם, אין חולק כי האם נטלה הלוואה מובטחת במשכנתא למימון רכישת הדירה, אלא שאין בכך כדי לבטל את קיומו של רכוש משמעותי שיש בידיה. בין אם תמכור אותו ובין אם תגיע להסדר אחר עם הבנק לשם החזרי המשכנתא, הרי שיש בבעלותה דירה, בת ארבעה חדרים.

40. האב מתגורר עם הקטינות בשכירות בדירת שלושה חדרים, כך שהן חולקות חדר שינה אחד. גם בעניין זה חוסר השוויון בין שני ההורים מקבל ביטוי.

<u>חלוקת זמני השהות</u>

41. ברי כי יש לבחון את חלוקת זמני השהות של הקטינות עם כל הורה, שכן בהתאם לטעמים שפורטו באריכות בפסק הדין בעניין בע"מ 919/15 ובפסיקה הרבה שבאה בעקבותיו, הרעיון הינו להימנע מצב בו אחד ההורים שמחויב בתשלום מזונות, יישא במזונות ילדיו

פעמיים – פעם אחת עת הוא משלם להורה האחר ופעם שניה עת הוא נושא במזונותיהם בזמן שהם שוהים אצלו.

42. אינני סבורה כי יש לעשות אבחנה מגדרית ולהתייחס לחלוקה זו, רק כאשר האב הוא שמחויב במזונות ילדיו.
בשם אותם עקרונות של שוויון וצדק חלוקתי, יש להידרש לשאלה זו, גם כאשר המשמורת בידי האב ובפרט כאשר זמני השהות עם האם מצומצמים ביותר.

43. אין חולק כי בענייננו, הקטינות שוהות עם האם רק מספר שעות באמצע השבוע, ללא לינה, והמחלוקת הינה ביחס לשאלה אם מדובר בשלוש שעות או בחמש שעות. כמו כן שוהות הקטינות אצל האם בכל סוף שבוע שני, מיום שישי, אחרי המסגרת החינוכית ועד מוצאי שבת.

44. טענת האם כי יש לקבוע שזמני השהות הם כמעט שווים, ראוי היה שלא תעלה כלל.
הטענות כי האב איננו דואג לקטינות או כי אין לחשב גם את השעות בהן הן ישנות, הן טענות מקוממות כאשר הן נשמעות מצידה של מי שעמדה על כך שייקבעו זמני שהות מצומצמים ביותר, בינה לבין בנותיה.

45. אם אבקש לחשב את חלוקת הזמנים האמורה, צודקת ב"כ האב, כי יש לעשות כך בתחשיב שעתי, בשים לב לזמן המצומצם בו שוהה האם עם הקטינות. **עולה מכך כי האם שוהה עם הקטינות פחות מ-100 שעות בחודש, מתוך 720 שעות**, וזאת גם אם ייקבע שהקטינות שוהות עימה 5 שעות בכל יום שלישי ו- 36 שעות בכל סוף שבוע שני (כטענתה).

46. האם איננה שוהה עם הקטינות די הצורך.
ההשלכות של עניין זה הן בעיקר על טובתן והפגיעה הממשית שיש בהן, בשל מעט מדי שעות בהן הן מבלות עם האם ולעניין זה די לעיין בדיווח האחרון שהתקבל מהעו"ס לסדרי דין (והוגש לתלה"מ 4802-11-17).
בהמשך להחלטה שניתנה שם, אזכיר כי מצופה מהורי הקטינות ולמצער מהאפוטרופסה לדין שמונתה להן, לפעול למיצוי הזכויות הנדרשות, לטובת הקטינות, בעקבות האמור בהמלצות העו"ס.
ברי כי אם לא יפעלו כך, תוכל העו"ס לסדרי דין לערב את העו"ס לחוק נוער לשם הגנה על הקטינות, ככל שמי מהוריהן לא פועל כנדרש ממנו.

47. לצורך הכרעה זו, שעניינה כזכור מזונות, אזכיר כי ישנה השפעה ישירה של משך הזמן שכל הורה הוא האחראי על הקטינות (וזאת גם בעת שהן ישנות, או נמצאות במסגרות החינוך).
לענייננו, החלוקה ברורה והקטינות מצויות מרבית הזמן באחריות אביהן, ושוהות עם האם רק מספר מצומצם של שעות בשבוע.

<u>קבלת החלטות</u>

48. לא מצאתי להיעתר לבקשת האב כי הוא יוכל לקבוע בעצמו ולפי שיקול דעתו אילו טיפולים תקבלנה הקטינות ואם תקבלנה סיוע של שעורים פרטיים, שיעורי תגבור וכיו"ב.

49. יחד עם זאת, בשל המחלוקות שאירעו בעניינים אלה ובכל הנוגע לחיוב ההורים שניהם לשאת בהוצאות החריגות של הקטינות, מצאתי למנות את מכון ש', כמומחה מטעם בית המשפט, אליו יוכל כל צד לפנות, ככל שתהא מחלוקת בעניין החיוב בתשלומים הנדרשים עבור הקטינות, כפי שיפורט להלן.

50. הפניה למומחה תעשה במידת הצורך, על ידי מי מהצדדים, ככל שלא יגיעו להסכמות בעניין הצורך בהוצאה כלשהי. ככל שהמומחה יקבע כי יש צורך כאמור, יישאו שני ההורים בהוצאה, כפי שמפורט בהמשך.

51. במקרה כזה, הצדדים יישאו בשכר טרחת המומחה בחלקים שווים ביניהם.
ככל שאחד הצדדים יסרב לשלם את חלקו בשכר הטרחה, יוכל האחר לשלם את מלוא הסכום בעצמו והאחר ישיב לו המחצית, מיד עם דרישה.

<u>הכרעה</u>

לאור כל האמור לעיל, מצאתי להורות כדלקמן:

52. האם תשלם לידי האב סך של 1,500 ₪ לחודש, עבור השתתפותה במזונותיה ומדורה של כל קטינה.

53. הצדדים יישאו בחלקים שווים בהוצאות הרפואיות החריגות של הקטינות, שאינן משולמות על ידי ביטוח בריאות ממלכתי, לרבות טיפולי שיניים, משקפיים, פסיכולוג וכיוצא בזה.

במקרה של מחלוקת בדבר הצורך בטיפול רפואי מסוים, יפעלו לפי המלצת הרופא המטפל בקטינה שעבורה דרוש הטיפול.
ככל שתהיה מחלוקת בדבר זהות הרופא, תינתן עדיפות לרופא במסגרת ציבורית ובהיעדר האפשרות לקבל טיפול כזה, יציע כל צד רופא ושני הרופאים יוועדו ביניהם ויבחרו רופא שלישי, אליו יפנו ההורים לקבלת הטיפול.

54. האב הוא שיישא בהוצאות השוטפות של הקטינות לקופת חולים, כולל רכישת תרופות שעלותן עד 100 ₪ לחודש.

55. הצדדים יחלקו ביניהם את התשלומים השוטפים לבית הספר, לפי חוזר המנכ"ל שיתקבל בתחילת כל שנה.

55.1 כל הורה אחראי לקבל את החוזר באופן ישיר ולשלם ישירות לבית הספר את חלקו.
ככל שמי מהצדדים לא ישלם את חלקו, יהיה רשאי האחר לשלמו במקומו ובלבד ששלח על כך התראה בכתב ואפשר לאחר להסדיר התשלום האמור.

55.2 האב הוא שירכוש את מלוא צרכי החינוך הנדרשים עבור כל קטינה, בתחילת כל שנה, והוא שיקבל את המענק הנדרש לשם כך מהמוסד לביטוח לאומי.

56. הצדדים יישאו בחלקים שווים בעלויות חוגים לקטינות, לפי חוג אחד בעלות מתנ"ס לכל קטינה. השתתפות בתנועת נוער תחשב כהשתתפות בחוג.

56.1 תשלומים לחוג יכללו את התשלום השוטף ואת ההוצאות הנדרשות על ידי מארגני החוג – תלבושות, ציוד והסעות. תשלומים לתנועת נוער יכללו עלויות של טקסים וטיולים.

56.2 ככל שלא תהיה הסכמה בין ההורים, בתחילת כל שנה, על החוגים אליהן תרשמנה הקטינות, יכריע במחלוקת המומחה שמיניתי, לאחר שישמע עמדת כל הורה ועמדת הקטינה שעבורה נדרש החוג.
למען הסר ספק, המומחה לא יתייחס לעניין העלויות, שכן העלות המקסימלית בה ניתן לחייב כל הורה הינה לפי עלות חוג במתנ"ס. לפיכך, אם ייקבע כי טובת הקטינה להירשם לחוג שאחד ההורים מסרב לו, ניתן יהיה לרשום את הקטינה לאותו חוג וההורה שסירב, ישלם את מחצית העלות ולא יותר ממחצית עלות חוג במתנ"ס.

57. הצדדים יישאו בחלקים שווים בעלויות הנדרשות לשיעורים פרטיים לקטינות, לרבות שיעורי תגבור ושיעורי הוראה מתקנת.

57.1 ככל שהצדדים יהיו חלוקים באשר לצורך האמור, יפעלו בהתאם להמלצת המורה.

57.2 ככל שההמלצה תתקבל רק בעל פה, והצדדים יהיו חלוקים ביניהם באשר למידע שקבלו מהמורה (ובהנחה שזו לא תוכל לתת אישור בכתב להמלצתה) יפנו ההורים למומחה שמיניתי כאמור לעיל והוא יפנה למורה ויקבל המלצתה והצדדים יפעלו בהתאם להוראותיו בעניין זה.

58. כל התשלומים האמורים ישולמו כנגד קבלות או אישורים. ככל שאחד ההורים ישלם הוצאה מסוימת במלואה בעצמו, ישיב לו האחר מחציתה, מיד עם דרישה.
דין התשלומים האמורים, כדין מזונות.

59. תוקף החיוב במזונות הינו מיום הגשת התביעה – 12.11.2018 והם ישולמו החל מיום 10.11.20 ובכל 10 לחודש שאחריו.
כל סכום שהאם שילמה בגין מזונות, מהמועד האמור ועד היום, יקוזז מהסכומים שהצטברו לחובתה. את היתרה תשלם האם ב- 12 תשלומים שווים ועוקבים שיתווספו לתשלומים השוטפים.

60. סכום המזונות ישולם עד הגיע כל קטינה לגיל 18 או עד סיום לימודי התיכון, לפי המאוחר.
בנסיבות תיק זה אינני מורה על חיוב במזונות מהורה אחד למשנהו במהלך השירות הצבאי, או הלאומי, וזאת בהנחה (ובתקווה) שהבנות תחלוקנה את זמני השהות בתקופה זו, בין שני הבתים, בחלוקה שווה. עם זאת, אין בכך כדי לפגוע בזכותה של כל אחת מהבנות לעמוד על זכאותה לקבל מזונות ממי מהוריה, גם בתקופה זו.

61. כל הסכומים האמורים צמודים למדד המחירים לצרכן, מדד הבסיס הינו המדד הידוע היום (מדד חודש ספטמבר 2020 שפורסם ביום 15.10.20).
סכום המזונות יתעדכן אחת לשלושה חודשים, ללא עדכון למפרע.

62. קצבת הילדים מהמוסד לביטוח לאומי תשולם לידי האב, בנוסף לסכומים האמורים.

<u>הוצאות משפט</u>

63. בשים לב לתוצאה אליה הגעתי ולהליך שהתנהל, אני מחייבת את האם בהוצאות האב בסך כולל של 8,000 ₪.

אבהיר כי לצורך קביעת חיוב זה לקחתי בחשבון, בין היתר, את הנתונים הבאים:

סכום המזונות שנדרש בכתב התביעה (שהיה גבוה יותר מהסכום שנפסק בסופו של דבר);

טענתה הראשונית של האם כי לא רק שאין לחייבה לשלם לאב מזונות, אלא שיש לחייבו להמשיך ולשלם לידיה את סכום המזונות שנפסק עבור הקטינות;

הסכמת האם, בהמשך ההליך, כי ההחלטה שניתנה בהחלטה זמנית תקבל תוקף של פסק דין.

ניתן היום, ז' חשוון תשפ"א, 25 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.

נאוה גדיש, שופטת